

*Опис досвіду роботи
педагога-організатора
Москалівської
загальноосвітньої школи
I-II ступенів
Пенчук О.Л.*

Основою сучасного виховного процесу є людина як найвища цінність. Провідною тенденцією виховання стає формування системи ціннісного ставлення особистості до соціального і природного довкілля та самої себе. Набирає сили тенденція гармонійного поєднання інтересів учасників виховного процесу: вихованця, котрий прагне до вільного саморозвитку і збереження своєї індивідуальності; суспільства, зусилля якого спрямовуються на всебічний розвиток особистості; держави, зацікавленої у тому, щоб діти зростали громадянами-патріотами, здатними забезпечити країні гідне місце у цивілізованому світі.

Сучасному вихованню має бути повною мірою властива випереджувальна роль у демократичному процесі державотворення, воно має стати засобом розвитку духовної культури, зупинення соціальної деградації, стимулом пробудження високих моральних якостей - совісті, патріотизму, людяності, почуття громадянської і власної гідності, творчої ініціативи тощо; засобом самоорганізації, особистісної відповідальності дітей та молоді; запорукою громадянського миру і злагоди в суспільстві.

Сучасний зміст виховання дітей та учнівської молоді в Україні — це науково обґрунтована система загальнокультурних і громадянських цінностей та відповідна сукупність соціально значущих якостей особистості, що характеризують її ставлення до суспільства і держави, інших людей, праці, природи, мистецтва, самої себе. Виховання здійснюють для ідентифікації вихованця із загальновизнаними цінностями і якостями та самореалізації його сутнісних сил. Система цінностей і якостей особистості розвивається і виявляється через її власне ставлення.

Проблеми, що пов'язані з людськими цінностями, займають одне з провідних місць у дослідженні людської поведінки, її саморегуляції та прогнозуванні. Формування ціннісних орієнтацій сприяє процесу розвитку особистості в цілому. Як один з елементів структури особистості, вони відіграють вирішальну роль у регуляції поведінки, формуванні світогляду, переконань, виборі життєвого шляху. Саме завдяки цінностям особистість відчуває себе цілісно в оточуючому її світі.

Світ цінностей – це насамперед світ культури, сфера духовної діяльності людини, її моральної свідомості. Досвід приходить не одразу, його набувають з роками.

Особливо вагоме значення він має у діяльності педагога-організатора, адже від того, як вчитель може використати у власній роботі набуті методи і прийоми, залежить ефективність виховного процесу. Дослідженням ціннісних орієнтацій учнівської молоді займалися Н. Є. Бондар, А. А. Козлов, З. В. Сікевич, В.Т. Лісовський, К. А. Нечаєва, І. А. Райгородська, Н. І. Стрелянова, Є. А. Подольська, А. М. Мордовець, І. Г. Попова, Л. Орбан-Лембрик. В Україні розроблена та пропагується технологія інтерактивного навчання О. Пошетун.

На допомогу мені, як педагогу – організатору приходять науково –методичні матеріали щодо впровадження інноваційних виховних технологій у практику компетентнісно – зорієнтованої освіти підготовлені О.І.Когут, Л.О.Юзефик, О.І.Тимчишин. У своїй роботі використовую періодичні видання: «Позакласний час», «Виховна робота в школі», «Класний керівник»

Одним із найважливіших виховних засобів є шкільний колектив. Від його ціннісних орієнтацій, суспільної думки, психологічного клімату значною мірою залежить результат виховної роботи. Сьогодні школа повинна виховати конкурентоспроможну особистість, зуміє розробляти свої життєві плани, самостійно використовувати знання для розв'язання проблем.

Використання сучасних прогресивних технологій створює соціально – педагогічні умови, сприятливі для позитивних змін у знаннях навичках і вчинках вихованців, їхньому ставленні до соціуму, здоровому способі життя, правовому захисті. Інтерактивні технології є найдоцільнішими в активізації просвітницької роботи серед учнівської молоді, попередженні негативних явищ у підлітковому та молодіжному середовищах, формуванні лідерських якостей, відповідальної поведінки дитини.

Таким чином проблема над якою я працюю **«Формування ціннісних орієнтацій і ставлень особистості як основи життєвої позиції шляхом використання сучасних прогресивних технологій»** на сьогоднішній день , вважаю є актуальною.

У своїй роботі я керуюся програмою “Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України”, затвердженою

Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України у 2011 році та регіональною програмою “Орієнтири національного виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів Тернопільщини. Методичний супровід” , схваленою науково-методичною радою ТОКІППО.

Основні свої завдання вбачаю у:

- -- підвищенні рівня професійної компетентності і майстерності ;
  - -- популяризації передового педагогічного досвіду роботи з проблем виховання та організації життєдіяльності учнівських колективів;
  - -- впровадження сучасних прогресивних технологій виховання в повсякденну діяльність;
  - -- реалізацію змістових ліній виховання в контексті Національної програми «Основні орієнтири виховання»;
  - -- розробка моделі випускника загальноосвітньої школи, що ґрунтується на ціннісному ставленні особистості до держави і суспільства, себе, людей, природи, праці і мистецтва, історичних, культурних і духовних надбань рідного краю.
- впровадження в навчально-виховний процес різноманітних інтерактивних методів роботи з використанням інформаційно - комп'ютерних технологій, що сприяє розвитку самостійності, активності учнів, залучення їх до пошукової творчої діяльності, розвиток уяви і модельного бачення.

Вирішувати проблему формування цінностей мені допомагає правильно спланована і організована система роботи педагога, яка передбачає організаційно-масову, методичну роботу, впровадження нових педагогічних технологій, гурткову діяльність, індивідуальний підхід та самоосвіту. Вся моя діяльність як педагога - організатора полягає в тому, що саме я маю можливість формувати цінності дитини, вивчати індивідуальні особливості учнів, вихованців, сприяти розвитку їх здібностей, талантів, навичок самодіяльності, самоврядування, організації змістовного дозвілля і відпочинку. Так, свято або дозвіллева діяльність узагалі виховує у людини відчуття належності до соціуму,

формує відчуття єдності з іншими людьми. Виступати організатором цілої системи масових заходів може саме педагог організатор спільно з вчительським та учнівським колективами. Це і є неоціненна перевага виховної діяльності.

Надзвичайно важливу роль у роботі педагога – організатора відіграє **«Організаційно-масова робота»**.

Найбільш повно виявити таланти дітей дозволяють позакласні заходи, підготовка до них. Кожен зможе знайти відповідне заняття до душі. Тому я постійно знаходжусь у пошуку ефективних форм проведення виховних заходів. Так, було проведено лінійку пам'яті Героїв Небесної сотні «Заповіти героїв. У нашій пам'яті вони назавжди залишились», флеш – моб «Наречемось України вірними синами», усний журнал «Україно, ти моя молитва», флеш моб – «Молитва за Україну», гра «Євроквест» - «Зоряне сяйво країн Європи», музична вітальня «Духовна єдність поколінь», вечір пам'яті « На Чорнобиль журавлі летіли», конкурс «Моя годівничка – найкраща», КТС «Сходінками веселкового зростання або палітра життєвих цінностей»; КВК «Час професіонала»; свято «Бібліотека, яку я люблю», ігротека «Казкова галявина», КТС «Подорож в країну Школярію», сюжетно – рольові ігри, екологічні та природоохоронні акції та інші, які своєю метою мають реалізацію змістових ліній виховання в контексті Національної програми «Основні орієнтири виховання».

Стимулом для активності дітей є участь у агітбригадах. Адже тільки кращим із кращих випадає захищати честь школи. Члени агітбригади «Еколог» неодноразово були переможцями районного та призерами обласного конкурсу екологічних колективів, а агітбригада «Сонячні зайчики» призерами районного етапу та учасниками обласного фестивалю «Молодь обирає здоров'я».

Одним із способів виховання учня як активного громадянина суспільства і залучення його у організацію простих форм управління є – організація роботи в школі учнівського самоврядування.

Вже 19 років у нашій школі діє дитячо –юнацьке об'єднання козацького спрямування «Зелена криниця». Членами якого є учні 5-9 класів. Вся школа це курінь, а класні колективи – рої. На рахунку об'єднання чимало цікавих справ :

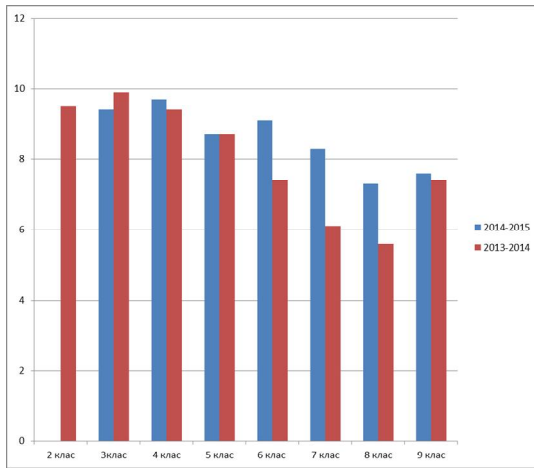
серед них «Шкільне козацьке коло», «Посвята в козачата», вікторина «Славних гетьманів імена», вечір гумору в козацькому курені «Щирий сміх продовжує життя», «Козацькі розваги» та інші, які формують у дітей повагу до історичного минулого, гордість за відважних предків, мужність, силу, витривалість, товаристськість.

Найвищим виконавчим органом учнівського самоврядування є учнівський комітет, робота якого спрямована на розвиток учнівської ініціативи, дисципліни та особистості у відповідності до задоволення своїх проблем та інтересів, покликаний активно сприяти становленню згуртованого колективу, формуванню в учнів свідомого й відповідального ставлення до своїх прав та обов'язків, визначених Конституцією України, Статутом середньо загальноосвітньої школи і правилами для учнів. Учнівський комітет обирається на загальних учнівських зборах на один навчальний рік.

Учнівський комітет включає в себе:

- Навчальний;
- Комітет дисципліни і порядку;
- Культмасовий;
- Інформаційний.

Учком формується з найактивніших, встигаючих, дисциплінованих учнів 5-9 класів, які користуються авторитетом серед своїх товаришів. Кожного місяця члени учнівського комітету проводять аналіз успішності в класних колективах, а при підведенні підсумків за семестр складають рейтингове

оцінювання . Така форма роботи заохочує учнів

до кращого навчання, адже нікому не хочеться «тягнути» клас на нижчу сходинку.

З числа учнів 7- 9 класів створений патріотичний клуб «Ми – українці». Головною метою діяльності Клубу є виховання сучасного громадянина-патріота Української держави, підготовка учнівської молоді до виконання ролі активних громадян, формування громадянських навичок і цінностей, необхідних для ефективної участі у житті громади.

Діяльність Клубу проводиться у таких напрямках:

- Інформаційно - просвітницький ;
- Організаційно-масовий;
- Навчально-тренувальний

Важливу роль у формуванні світогляду школярів відіграють екскурсії. Традиційно кожного року разом з учнями 9 класу їдемо в гості до народного художника Івана Марчука в Київ, де школярі ближче знайомляться з його творчістю, відвідують духовні святині столиці. А ще екскурсії Тернопільщиною, в Берестечко, Канів. Мистецька спадщина і цінності мистецтва дають можливість розуміти і розширювати духовний світ, його унікальність і самобутність, формують ціннісне ставлення до культури і мистецтва.

Важливу роль відіграє також і робота гуртків у школі , вона є стимулюючим фактором формування всіх цінностей особистості. Адже на заняттях гуртків за інтересами збираються діти з однаковими захопленнями, діляться своїм досвідом, здобутками, удосконалюють свої практичні вміння, поповнюють теоретичні знання.

Проводячи заняття туристсько –краєзнавчого гуртка, ознайомлюю дітей з історією, звичаями, героїчними сторінками нашого народу, саме тут формується ціннісне ставлення до суспільства і держави, до людини, до природи . Підсумком роботи гуртківців є участь у туристсько – краєзнавчих експедиціях «Моя Батьківщина – Україна», «Історія міст і сіл України», «Краса і біль України» в рамках Всеукраїнського руху учнівської молоді «Моя Земля – земля моїх батьків», випуск газети «Екологічний вісник», участь в обласному еколого – краєзнавчому проєкті «Твій рідний край» та екологічному проєкті «Юнь Тернопілля за чисте довкілля», проведення шкільних та участь у районних туристичних змаганнях.

Однією з важливих ланок моєї роботи як педагога-організатора є **методична робота**, Важливими складовими методичної діяльності є підготовка сценаріїв різноманітних заходів, інформаційна діяльність, самоосвіта, участь у програмі «Школа як осередок розвитку громади» Всеукраїнського Фонду «Крок за кроком».

Систему виховної роботи я узагальнила у методичному портфолію: «Використання методу проєктів у виховній діяльності», «Формування ціннісних орієнтацій і ставлень особистості як основи життєвої позиції шляхом використання сучасних прогресивних технологій», «Екологічне виховання школярів» та мультимедійних презентаціях.

Мій сценарій виховного заходу «Подорож країною Почуттів» став переможцем конкурсу «Творчість освітян» у номінації «Виховний захід сезону» та був надрукований у журналі «Позакласний час». Розробка народознавчої розвідки національно – патріотичної тематики «Слава України» - «Як пробудити душу», ввійшла до тематичної збірки «Творчість як життєве кредо». Готую сценарії для проведення виховних заходів в школі та для участі у районних конкурсах.

Важливу роль відіграють моніторингові дослідження. Щорічно проводиться діагностика рівня вихованості учнів (за Шамовою). Узагальнені результати показали, що більшість учнів школи мають рівень вихованості вище середнього та високий.

Велике значення в роботі педагога-організатора має впровадження нових

педагогічних технологій. Це інтерактивні, здоров'язберігаючі, інформаційні технології, метод проектів.

Інформаційні технології у педагогіці також відіграють важливу роль, є інтегруючою ланкою для вирішення багатьох проблем. Поєднання педагогічних традицій та інновацій в процесі формування ціннісних орієнтацій школярів є дуже важливим, тому дуже часто при проведенні виховних заходів використовую мультимедійні презентації (КТС «Сходінками веселкового зростання або палітра життєвих цінностей»). Мультимедійні презентації використовуються, для представлення фотоматеріалів та як ілюстративний матеріал.

Доступ до мережі Інтернет забезпечує ефективний пошук інформаційних матеріалів, створення бази необхідних фонограм.

Ідучи кожного дня на роботу, завжди пам'ятаю вислів: «Все починається з дитинства», тому намагаюся розвинути родзинку таланту кожної дитини і в подальшому не загубити її. Адже моїм життєвим кредо є слова: « Дякуй світу дитинства, бо завдяки йому ти зберігаєш молодість душі...»

Оглядаючись назад розумієш, що справжній неоціненний скарб – це досвід роботи, який я накопичувала упродовж 19 років роботи на посаді педагога - організатора, а ключ до нього – щоденна практика. Все, що ми робимо – заради дітей, заради їх щасливих посмішок. Бути педагогом-організатором – це мистецтво, творчість і водночас відповідальність. Він виховує своєю особистістю, своїми знаннями і любов'ю, своїм ставленням до світу любов до людини, до природи, до праці. І тільки вона – ця любов – може стати моральною основою творчої людської праці. Педагог-організатор плекає цю моральну основу у своїх вихованцях. Іншого життя для себе він без школи не уявляє.

Відродити! Не загубити! Не втратити!.. Ось ниточка, яка проходить через всю роботу педагога-організатора нашої школи і залишає слід у дитячих серцях.